

Kommuneplanens samfunnsdel for Bindal kommune

2014-2024

Vedtatt av Bindal kommunestyre 9.10.2014, sak 100/14

Innhold

1.	Bakgrunn.....	3
1.1.	Forankring i plan- og bygningsloven.....	3
1.2.	Nasjonale og regionale føringer.....	3
1.3.	Planprosessen	4
2.	Kort om Bindal kommune – viktige utviklingstrekk.....	5
2.1.	Befolkningsutvikling, -prognoser og demografi.....	5
2.2.	Organisering av kommunale tjenester.....	6
2.3.	Kommuneøkonomi	7
2.4.	Næringsutvikling.....	7
2.5.	Arealbruk og bolyst.....	9
2.6.	Oppvekstvilkår.....	10
2.7.	Kultur.....	12
2.8.	Folkehelse.....	14
2.9.	Helse og omsorg	15
2.10.	Tjenesteproduksjon	17
3.	Visjon for Bindal kommune	19
4.	Hovedmål og delmål	19
4.1.	Hovedmål	19
4.2.	Delmål	19
5.	Samfunnsdelens føringer for videre utredning og planlegging.....	24
6.	Handlingsdel	24

1. Bakgrunn

I 2009 kom ny plan- og bygningslov (pbl) som krever at alle kommuner minst én gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, skal utarbeide og vedta en kommunal planstrategi. Formålet er å klargjøre hvilke planoppgaver kommunen bør starte opp eller videreføre for å legge til rette for en ønsket utvikling i kommunen. Videre er det et krav i plan- og bygningsloven at alle kommuner skal ha en samlet kommuneplan som omfatter samfunnsdel med handlingsdel og arealdel.

Bindal kommunestyre vedtok den 31.1.13, i k-sak 11/13, planstrategi for Bindal kommune for perioden 2013-2015. I planstrategien framkommer det at kommuneplanens samfunnsdel skal utarbeides i 2013. Kommuneplanen skal ta utgangspunkt i det planbehov som er pekt på i den kommunale planstrategien og legge retningslinjer og pålegg fra statlige og regionale myndigheter til grunn.

Bindal kommunestyre vedtok 31.1.13 planprogram for kommuneplanens samfunnsdel.

1.1. Forankring i plan- og bygningsloven

Plan- og bygningsloven § 11-2 inneholder bestemmelser om kommuneplanens samfunnsdel: *Kommuneplanens samfunnsdel skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Den bør inneholde en beskrivelse og vurdering av alternative strategier for utviklingen i kommunen.*

Kommuneplanens samfunnsdel skal være grunnlag for sektorenes planer og virksomhet i kommunen. Den skal gi retningslinjer for hvordan kommunens egne mål og strategier skal gjennomføres i kommunal virksomhet og ved medvirkning fra andre offentlige organer og private.

Plan og bygningsloven inneholder også bestemmelser om prosessen ved utarbeidelse/revidering av kommuneplan. Vedtak om oppstart av planarbeidet skal fattes av kommunestyret (planmyndigheten) og det skal utarbeides et planprogram. Plan- og bygningsloven § 4-1 inneholder følgende bestemmelser om utarbeidelse av planprogram: *For alle regionale planer og kommuneplaner, og for reguleringsplaner som kan ha vesentlige virkninger for miljø og samfunn, skal det som ledd i varsling av planoppstart utarbeides et planprogram som grunnlag for planarbeidet.*

Planprogrammet skal gjøre rede for formålet med planarbeidet, planprosessen med frister og deltakere, opplegget for medvirkning, spesielt i forhold til grupper som antas å bli særlig berørt, hvilke alternativer som vil bli vurdert og behovet for utredninger. Forslag til planprogram sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn samtidig med varsling av planoppstart. Planprogrammet fastsettes ordinært av planmyndigheten.

1.2. Nasjonale og regionale føringer

1.2.1. Nasjonale føringer

Regjeringen vedtok i juni 2011 en kongelig resolusjon om nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging. Dette er et utgitt som et eget dokument. De nasjonale forventningene knyttes bl.a. til:

Klima og energi: Utslippsreduksjon / energieffektivisering / fornybar energi / klimatilpasning

By og tettstedsutvikling: Fortetting / miljøvennlig transport / universell utforming / grønnstruktur / jordvern

Samferdsel og infrastruktur: Kommunalt vegnett / fylkesvegnett / gang- og sykkelveier / framføring av elektronisk kommunikasjon / klima- og forurensningsgunstige transportløsninger for personer og gods

Verdiskaping og næringsutvikling: Egnede areal for næringsetablering / landbruksnæringen / fiske- og havbruksnæring / reindriftsnæringen / mineralutvinning

Natur, kulturmiljø og landskap: Naturmangfoldloven / kulturminner / bærekraftig bruk / strandsone / målrettet bruk av miljøvirkemidler i landbruket / vannforvaltning

Helse, livskvalitet og oppvekstmiljø: Folkehelseutfordringer / demografi / barn og unges oppvekstmiljø / friluftsliv

1.2.2. Regionale føringer

Nordland fylkeskommune vedtok i april 2012 regional planstrategi for Nordland 2012-2016, FT-sak 76/12. Videre har fylkeskommunen vedtatt Fylkesplan for Nordland 2013-2025 i februar 2013, FT-sak 8/13.

I fylkesplanen legges det vekt på blant annet følgende:

- Nordland skal ha attraktive og funksjonelle lokalsamfunn og regioner
- Nordlands befolkning skal ha tilgang til fleksible og robuste utdanningstilbud
- Økt kompetanse og forsknings- og utviklingsaktivitet
- Nordland skal ha tilstrekkelig og kompetent arbeidskraft
- Nordland skal ha et konkurransedyktig, innovativt og bærekraftig arbeids- og næringsliv.

1.3. Planprosessen

Planprogrammet for kommuneplanens samfunnsdel la opp til følgende tidsplan:

• Vedtak oppstart kommuneplanens samfunnsdel	sept 2012
• Høring og offentlig ettersyn av planprogram	nov-des 2012
• Fastsetting av planprogram	jan 2013
• Forankringsprosess	feb – apr 2013
• Planutarbeidelse (inkludert folkemøter)	mars - aug 2013
• Første gangs behandling	aug 2013
• Høring/offentlig ettersyn	aug - sept 2013
• Sluttbehandling	oktober 2013

På grunn av ressursituasjonen i administrasjonen har planprosessen tatt vesentlig lengre tid enn forutsatt i planprogrammet.

1.3.1. Revidert prosessplan

Formannskapet har vært styringsgruppe for utarbeidelse av kommuneplanens samfunnsdel. Rådmann, sektorledere og avdelingsingeniør Marit Røstad har utgjort administrativ arbeidsgruppe.

Revidert framdriftsplan:

- Forankringsprosess mai 2013 – april 2014
- Planutarbeidelse des 2013 – mai 2014
- Førstegangsbehandling juni 2014
- Høring/offentlig ettersyn juni – aug 2014
- Sluttbehandling oktober 2014

1.3.2. Medvirkning

Det ble arrangert 2 folkemøter, med ca 25 deltakere på hvert av møtene:

28.05.13 – Bindalseidet

04.06.13 – Terråk

Folkemøtene startet med en presentasjon av prosessen for kommuneplanens samfunnsdel samt gjennomgang av spørsmål som skulle besvares i gruppearbeid. Resultatene av gruppearbeidet ble presentert i plenum. Det ble for hvert møte utarbeidet møtereferat som oppsummerte svarene på spørsmålene som lå til grunn for gruppearbeidet.

I forbindelse med ungdomstreffet i regi av kommunen 22.12.13, deltok de frammøtte ungdommene på gruppearbeid for å besvare en del spørsmål. Resultatene av gruppearbeidet ble presentert i plenum, og det ble utarbeidet referat som oppsummerte svarene på spørsmålene.

2. Kort om Bindal kommune – viktige utviklingstrekk

Bindal kommune ligger på Sør-Helgeland, helt sør i Nordland fylke. Den grenser i nord til Sømna og Brønnøy, i øst til Grane og Namsskogan, i sør til Høylandet og Nærøy og i vest til Leka. Terråk er kommunesenter, mens andre tettsteder/grender er Bindalseidet, Horsfjord, Holm, Helstad/Bangstad og Åbygda. Kommunen har et landareal på 1262 km² og hadde pr 1.1.2014 1503 innbyggere. De viktigste næringsveiene i kommunen er ved siden av offentlig sektor:

- jordbruk
- industri
- havbruk
- handel og tjenesteytende næringer

2.1. Befolkningsutvikling, -prognoser og demografi

Tabell 1: Befolkningsutvikling i Bindal kommune pr. 01.01 (kilde: SSB).

År	1990	2000	2005	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Folketall	2095	1921	1778	1631	1616	1601	1592	1562	1545	1503

Det vil bli færre barn og unge og middelaldrende, samtidig som antall innbyggere i aldersgruppen 65 – 79 vil øke fram mot 2025 og deretter avta (se tabell). Dette på grunn av forlenget levealder og store fødselskull fra 1945 – 1960.

De kommende årene vil det bli færre innbyggere over 80 år, men dette tallet stiger igjen når vi nærmer oss 2025. Andelen eldre over 80 år er høyere i Bindal enn i landet som helhet. Dette vil påvirke tjenestebehovet i helse- og omsorgssektoren.

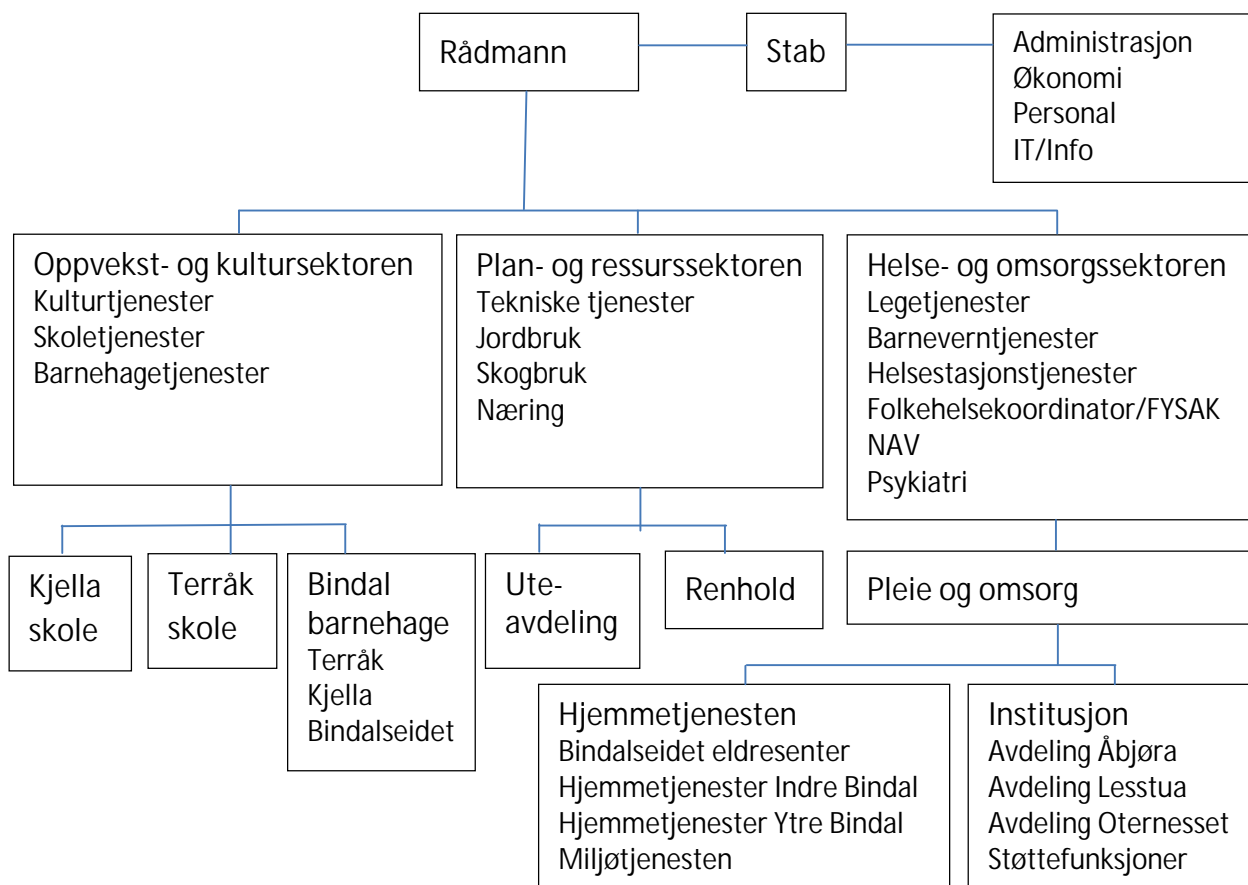
Tabell 2: Befolkningsprognose fram mot 2040 ved middels nasjonal vekst (kilde: SSB)

	2015	2020	2025	2030	2035	2040
0 år	13	14	13	12	11	10
1-5 år	69	70	67	64	61	56
6-15 år	151	146	142	140	138	133
16-19 år	82	65	56	55	56	56
20-44 år	339	317	307	298	293	289
45-66 år	499	436	380	327	310	288
67-79 år	231	282	289	274	236	215
80 år eller eldre	109	100	124	158	183	190
Alle aldre	1493	1430	1378	1328	1288	1237

2.2. Organisering av kommunale tjenester

Kommunestyret består av 17 representanter, hvorav 5 av disse er i formannskapet. Formannskapet er også fondsstyre for næringsfondet. I tillegg er ulike råd og utvalg opprettet for å ivareta bestemte formål.

2.2.1. Administrativ organisering

2.3. Kommuneøkonomi

Når man ser på den økonomiske utviklingen for Bindal kommune de siste årene, så har denne vært god. Og kommunen har i utgangspunktet en god økonomisk situasjon. Likevel viser framtidsutsiktene at det er helt nødvendig for kommunen å tilpasse driftsutgiftene til strammere økonomiske rammer som følge av befolkningsnedgang og endringer i befolkningssammensetningen. I tillegg til utfordringer knyttet til reduserte rammer som følge av befolkningsendringene, har kommunen betydelige pensjonsforpliktelser som de kommende årene skal ivaretas. Dette vil også påvirke kommunens driftsrammer.

Bindal kommune har vært relativ beskjeden med investeringer sammenliknet med veldig mange andre kommuner. Dette er positivt med tanke på gjeldssituasjonen, som for kommunens del per i dag er på et lavt nivå. Likevel er det mye som tyder på at Bindal kommune vil måtte øke sine investeringer i formålsbyggene de kommende årene. Dette vil bety at gjeldssituasjonen vil endre seg, og med det også finansutgiftene. Økte finansutgifter som følge av økt gjeld (og på sikt også økt rente), vil øke sårbarheten i kommunens økonomi.

Det vil være helt nødvendig at kommunen de kommende år reduserer sitt driftsnivå for å tilpasse seg strammere rammer i fremtiden. For å holde god økonomisk styring vil det i fremtiden ikke være tilstrekkelig å se på historiske indikatorer. Kommunen må i sin økonomistyring og -planlegging benytte gode prognoser for å vurdere fremtidig økonomisk situasjon, ikke minst for å redusere driftsutgiftene til et nivå som samsvarer med inntektene.

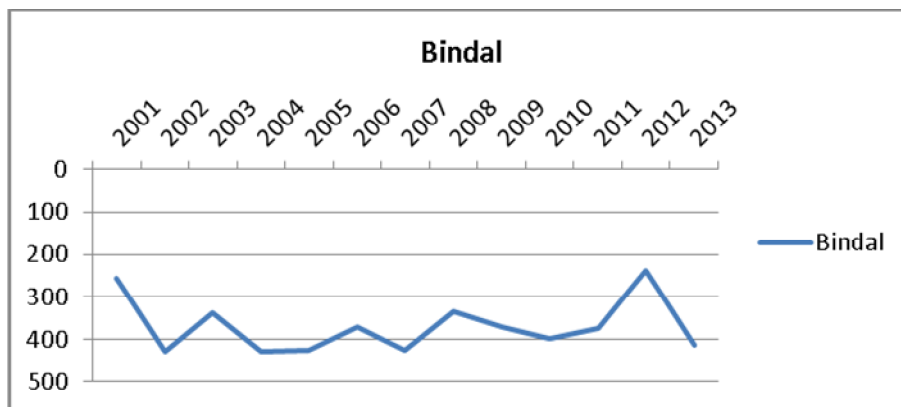
2.4. Næringsutvikling

Siden august 2006 har Bindal Initiativ AS (BIAS) ivaretatt rollen som førstelinjetjeneste i næringsaker for Bindal kommune. Denne rollen innebærer at alle etablerere og næringsdrivende som har behov for råd og veiledning i forbindelse med næringsetableringer eller utvikling av eksisterende bedrifter, skal kunne motta denne fra BIAS, evt. at BIAS henviser videre til andre rådgivere (eks. Innovasjon Norge). BIAS har også hatt ansvar for utarbeidelse av Strategisk Næringsplan for Bindal kommune 2012 – 2015.

Bindal kommune scorer dårlig i NæringsNM. Det vil si at kommunen har en svært lav andel av nyetableringer i forhold til andre kommuner, samt at lønnsomhet og vekst i kommunens næringsliv er lav sammenliknet med næringslivet i andre kommuner, se tabell og figur nedenfor. NHOs NæringsNM måler og sammenlikner næringsutviklingen i fylker, regioner og kommuner. Resultatene fra NæringsNM 2013 bygger på samtlige regnskapspliktige bedrifters regnskapstall fra 2012, tall fra Enhetsregisteret og SSBs registerbaserte sysselsettingsstatistikk. NHOs NæringsNM er basert på bedriftenes vekst og lønnsomhet, nyetableringer og næringslivets størrelse. Rangeringen gir uttrykk for hvor i landet næringslivet gjør det best, målt på næringslivets egne premisser.

Tabell 3: Bindal kommunes score i Nærings-NM 2013 (plassering blant 428 kommuner):

Navn	NæringsNM	Nyetablering	Lønnsomhet	Vekst	Størrelse
Bindal	414	402	266	328	387

Figur 1: Grafen viser Bindal kommunes plassering i Nærings-NM i perioden 2001 – 2013.

Bindal hadde inntil at Bindalsbruket gikk konkurs en relativt stabil og lav arbeidsledighet. Som følge av konkursen har arbeidsledigheten i kommunen steget betydelig. I februar 2014 var 57 personer registrert arbeidsledige i Bindal, det vil si ca 8,3 % av arbeidsstyrken.

Sysselsettingen i Bindal er preget av et ensidig næringsliv. Den viktigste arbeidsgiveren er kommunen, mens Bindalsbruket AS inntil for 2 år siden hadde om lag 60 ansatte.

Landbruksnæringa er en viktig bidragsyter både for å sikre bosetting og sysselsetting i Bindal. Landbruket har imidlertid vært i en sterk tilbakegang de siste årene, og en betydelig andel av melkekvotene er solgt ut av kommunen. I 1996 var det 97 bruk som søkte om produksjonstilskudd, mens det i 2012 var bare 57. Dette innebærer at 40 bruk er gått ut av drift eller opphørt som egen enhet de siste 16 årene. Dersom kommunen skal lykkes i arbeidet med å stoppe og helst snu befolkningsutviklinga er det nødvendig å få stoppet nedlegginga av driftsenheter i landbruket. Dette kan bare skje ved at vi har motiverte bønder som har lyst til å utvikle gårdene sine videre enten det er innenfor volumproduksjon eller ved å satse på nye næringer i tillegg til tradisjonell landbruksproduksjon.

Bindal kommune er en kraftkommune med betydelig potensial for å produsere både vindkraft og vannkraft.

Bindalsfjordene har høy produktivitet og er svært godt egnet til akvakultur. Pr i dag drives det oppdrett av både laks, torsk og blåskjell i kommunen. I tillegg er det et smoltanlegg som har konsesjon for produksjon av til sammen 2,5 mill. lakseyngel pr år.

Bindal kommune har betydelige mineralske ressurser og steinforekomster som kan gi grunnlag for nye arbeidsplasser, blant annet gabbro, marmor, kalk og gull.

Ungdom i Bindal trekker fram muligheter for jobb innenfor det de er utdannet til som en av de viktigste faktorene for at de skal flytte tilbake til heimkommunen etter endt utdanning.

Tilbakemeldingene som er gitt på folkemøter og bransjemøter er at Bindal må utvikle en gründerkultur for å få flere til å skape sin egen arbeidsplass. Det vil i denne sammenheng være viktig at kommunen i samarbeid med BIAS kan gi potensielle etablerere tilstrekkelig faglig veiledning i oppstartsprosessen. Økonomisk støtte til næringsetableringer er også

viktig. Det vil derfor være viktig å målrette bruken av næringsfondet slik at midlene i størst mulig grad kan bidra til at det etableres nye arbeidsplasser i kommunen.

I folke- og bransjemøtene ble det pekt på en rekke områder der det er potensial for verdiskaping og utvikling av arbeidsplasser. I tillegg til kraftproduksjon, havbruk og landbruk som er nevnt ovenfor pekes det på blant annet reiseliv og opplevelser, mineraler og andre naturressurser. Det vil være viktig for Bindal kommune å utvikle et godt samarbeid med både eksisterende næringsaktører i kommunen og næringsaktører utenfor kommunen som er interessert i å etablere seg her, slik at vi kan legge til rette for utvikling av nye arbeidsplasser i kommunen.

2.5. Arealbruk og bolyst

Bindal skal være en attraktiv kommune å bo i. Det skal være mulighet for å etablere egne boliger og kommunen skal være pådriver for å tilrettelegge og veilede ved privat og offentlig utbygging. Det er behov for boliger som er tilpasset ulike faser i livet. Flere eldreboliger skal opparbeides og unge skal ha mulighet for nyetablering.

Kommunesenteret skal være en samlingsplass. Hele kommunen skal være en arena for det som skjer. Uteområder skal tilrettelegges for barn og unge, så vel som vokse og eldre. Arealene skal utnyttes og utformes med estetikk og slik skape en trivelig og god atmosfære for innbyggere og besøkende.

2.5.1. Arealregnskap

	Ledige boligtomter	Ledige hyttetomter	Ledig næringsareal
Horsfjord	5	10	-
Kjelleidet	-	39	ca 4 daa
Lysfjord	-	5	-
Lian-Storheil	-	15	-
Holm	8	12	Ca 8 daa
Røytvoll-Fiskerosen	-	21	-
Skjelsviksjøen-Aspvika	7	9	-
Kalvika	3	6	-
Bindalseidet	19	-	-
Myra-Terråk	16	26	ca 10 daa
Helstad	3	19	-
Åbygda	5	24	-

Med unntak av en del mindre byggesaker, er erfaringen at nybygg (boliger/fritidshus) i stor grad kommer utenfor regulerte områder, og disse er ofte i konflikt med gjeldende arealplan. Dette til tross for at det fins byggeklare tomter både på Bindalseidet og Terråk. Det er derfor behov for en revisjon av kommuneplanens arealdel. Det vil også være behov for revisjon av kommunedelplanene for Terråk og Bindalseidet for å oppgradere disse til gjeldende plan- og bygningslov. Ved revisjon av arealplanene må hovedfokus rettes mot å legge til rette for attraktive boligområder og arealer for næringsvirksomhet. Det må tas en gjennomgang av alle gjeldende reguleringsplaner med sikte på å oppheve planer som det ikke er planer om å få gjennomført. I Omstillingsplan for Bindal kommune er det målsetning om at Bindal skal bli

mer attraktiv som bosted. Det er også mål om å etablere 50 nye arbeidsplasser i privat sektor. Det vil derfor være viktig å legge til rette for nye, attraktive næringsarealer i kommuneplanens arealdel. Spredt bosetting må fortsatt være tillatt, samtidig som det må legges til rette for attraktive boligområder i tettstedene.

2.6. Oppvekstvilkår

2.6.1. Barnehager

Tabell 4: Utvikling i barnetall i Bindal barnehage 2006-2014 (kilde: Bindal kommune).

	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14	14/15
Bindalseidet	19	22	25	25	21	21	21	19	17
Kjella	9	8	8	6	8	6	9	10	10
Terråk	42	29	34	37	37	33	32	38	34
Totalt	70	59	67	68	66	60	62	67	61

Tabell 5: Fødselsstatistikk i Bindal 2009-2014. Tall for 2014 viser antall fødsler fram til og med medio september 2014.

	2009	2010	2011	2012	2013	*2014
Bindalseidet	4	8	1	4	7	1
Kjella	3	0	0	5	1	3
Terråk	10	6	8	8	7	4
Totalt	17	14	9	17	15	8

Bindal har høyere kostnader per barn i barnehage enn sammenlignbare kommuner og landsgjennomsnittet. Bindal kommune har en bemanning som ligger noe høyere enn den ressursnormen Stortinget har vedtatt, men som enda ikke er gjort gjeldende. Hvor mye over avhenger av hvor en setter innslagspunktet for når et barn beregnes som 3 år. Disse stillingene kan ikke nødvendigvis reduseres direkte: Det er en grense for hvor lav bemanningen kan være i en barnehage og det vil variere hvor mange barn som er tilstede ulike dager. Likevel illustrerer dette at bemanningsnivået er noe høyt og at strukturendringer vil kunne gi en mer effektiv ressursutnyttelse.

Bindal kommune tilbyr barnehageplass til alle som ønsker det. Utviklingen i barnetallet er svært ujevnt fordelt på de ulike barnehagekretsene. På Terråk har barnehagen hatt plassproblemer de siste 2 årene, og dette har medført at det har vært opprettet en uteavdeling ved skihuset. Dette er krevende både økonomisk og organisatorisk. Fra høsten 2014 tar man sikte på å finne en løsning i tilknytning til eksisterende barnehagelokaliteter. Dette vil bidra til å effektivisere driften betydelig, både knyttet til drift av selve barnehagetilbudet og drift av bygningsmasse.

I Kjella krets er det lavt barnetall. Det må derfor vurderes hvorvidt barnehageavdelingen på Kjella fortsatt skal være en del av Bindal barnehage, eller om skole og barnehage på Kjella skal slås sammen til Horsfjord oppvekstsenter.

Alle tre barnehagene er gitt gode tilbakemeldinger på foreldre / brukerundersøkelser tatt vinteren 2013/2014.

Barnehagens avdeling på Kjella hadde tilsyn i mars 2014 med særdeles gode tilbakemeldinger. Dette tilsynet organiseres gjennom regionalt samarbeid på Sør-Helgeland, og betyr at alle barnehagene får tilsyn på rammefaktorer og tema hvert tredje år.

2.6.2. Skoler

Tabell 6: Elevtallsutvikling i perioden 2006-2014 med prognose fram til 2020 (utarbeidet av kommunen):

	06/ 07	07/ 08	08/ 09	09/ 10	10/ 11	11/ 12	12/ 13	13/ 14	14/ 15	15/ 16	16/ 17	17/ 18	18/ 19	19/ 20
Bindalseidet	50	43	52	56	57	55	47	47	50	52	52	50	48	50
Kjella	51	48	44	48	43	39	33	26	12	12	9	8	12	13
Terråk	89	91	103	108	94	98	94	85	94	98	92	90	85	80
Åbygda	12	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Harangsfjord	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totalt	208	189	199	212	194	192	174	158	156	162	153	148	145	143

Fra og med høsten 2014 er det to kommunale skoler i Bindal kommune:

- Terråk skole, som er en barne- og ungdomsskole med 94 elever og
- Kjella skole, som vil bli en barneskole med 12 elever.

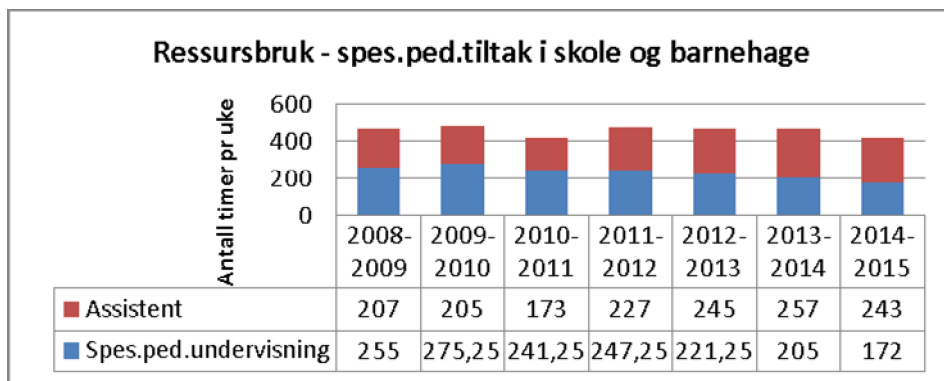
I tillegg vil det være en privatskole i kommunen: Bindalseidet skole, som er en barne- og ungdomsskole med 50 elever.

Elevtallet i Bindalsskolene er synkende. Det må vurderes om det skal innføres minstegrense på skoler og barnehager. Dette er viktig både for å sikre både økonomisk og pedagogisk forsvarlig drift.

Bindal har en ressursbruk målt i kroner per barn i grunnskolealder på linje med sammenlignbare kommuner, men betydelig høyere enn landsgjennomsnittet. Det er spesielt utgifter til skolelokaler som trekker opp enhetskostnaden. Andelen spesialundervisning er også høy i Bindal, og dette er en kostnadsdrivende faktor. Ved å tilby tilpasset opplæring i barnehage/skole/videregående skole vil mange bli bedre til å ta vare på seg selv. Det bør vurderes om vernepleier bør inn i skolen for økt fokus på læring/mestring i forhold til sosiale relasjoner, dagliglivets gjøremål og praktiske oppgaver.

Bindal har en gjennomsnittlig gruppestørrelse i grunnskolen som er langt lavere enn landsgjennomsnittet, og noe lavere enn sammenlignbare kommuner. Dette er naturlig med den skolestrukturen og det elevtallet man har i kommunen i dag. Når vi ser på antall lærere med høyere utdanning og pedagogisk utdanning, ligger Bindal på nivå med sammenlignbare kommuner og landsgjennomsnittet.

Figur 2: Utvikling i bruk av spesialpedagogiske ressurser i perioden 2008-2014 (utarbeidet av kommunen).

Elevundersøkelsen fra 2013 viser at 7. klassingene i Bindal er mer eller like tilfredse som landsgjennomsnittet når det gjelder sosial trivsel, trivsel med lærerne, mestring, elevdemokrati og faglig veiledning. Bindal scorer dårligere enn nasjonalt på faktorene faglig utfordring, fysisk læringsmiljø, mobbing på skolen og motivasjon. 10. klassingene er mer eller like tilfredse som landsgjennomsnittet når det gjelder trivsel med lærerne, mestring, elevdemokrati, fysisk læringsmiljø, motivasjon, faglig veiledning, medbestemmelse og karriereveiledning. Bindal scorer dårligere enn landsgjennomsnittet på faktorene sosial trivsel, faglig utfordring og mobbing på skolen. Når det gjelder standpunkt karakterer og grunnskolepoeng lå resultatene i Bindal for skoleåret 2012/13 over landsgjennomsnittet. Det må bemerkes at tallmaterialet bak statistikken er lite, slik at svar fra enkelte elever kan påvirke resultatet mer enn der tallmaterialet er større. Man kan derfor ikke tolke statistikken bokstavelig ut i fra resultatene fra ett år alene. Over tid vil imidlertid slike resultater kunne vise en trend. For å utvikle skolen ytterligere vil det være viktig å ta tak i de utfordringer som elevundersøkelsen viser, både når det gjelder det psykososiale skolemiljøet, faglige utfordringer og det fysiske læringsmiljøet.

Bindal kommune har relativt store utgifter knyttet til drift av skole. Disse utgiftene har holdt seg på samme nivå selv om elevtallet de senere årene har gått ned. Det vil være en utfordring for kommunen framover å få redusert driftskostnadene og tilpasset skolestrukturen til det faktiske elevtallet. Dette vil også gi utfordringer i forhold til å klare å beholde kvalifiserte lærere med kompetanse som skolen har behov for fram i tid.

2.7. Kultur

Norsk kulturindeks er en årlig oversikt over kulturtilbud og kulturaktivitet i norske kommuner, regioner og fylker. Skalaen går fra 0-10, der 10 er best. Bindal kommune fikk en score på 5,9. Dette ga en 175. plass av 428 kommuner.

2.7.1. Bindal folkebibliotek

I følge Norsk kulturindeks 2013 har Bindal relativt lite utlån og få bibliotekbesøk i forhold til innbyggertallet. Nedgang i besøk og utlånstill kan ha sammenheng med nedgang i antall lånere og at filialen på Bindalseidet er nedlagt. Det er et mål for biblioteket at det skal være et lavterskeltilbud til befolkningen for å hente kunnskap/ informasjon. Biblioteket bør utvikles til å bli en studie- og læringsarena både for barn og voksne. Dette krever både tilstrekkelige personalressurser, areal og økonomi til innkjøp av bibliotekmateriell. Som følge av endring i resepsjonstjenesten ved rådhuset er åpningstidene ved biblioteket økt. Det er naturlig å se videre på hvordan samarbeidet mellom resepsjon og bibliotekstjenesten kan utvikles videre.

Tabell 7: Utvikling i utlån og antall lånere ved Bindal folkebibliotek 2010-2013 (tall hentet fra KOSTRA).

	2010	2011	2012	2013
Utlånstall	6 577	5 779	5 228	4 528
Antall lånere	288	257	275	228

2.7.2. Kulturskolen i Bindal

Tabell 8: Utvikling i antall elever i kulturskolen i perioden 2011 - 2014

	Vår 2011	Høst 2011	Vår 2012	Høst 2012	Vår 2013	Høst 2013	Vår 2014
Antall elever i kulturskolen	73	62	56	64	58	61	59
Antall grunnskoleelever	194	192	192	174	174	158	158

Bindal kulturskole tilbyr barn og unge i Bindal mulighet til å spille et instrument, synge, spille sammen i band, danse, være med i teatergruppe eller synge i kor. Mellom 30 og 40 % av barn og unge i Bindal benytter tilbud hos kulturskolen, og undervisningen foregår på ulike steder. Kostnaden for en plass er 1 100,- per halvår. Kulturskolen bistår med gjennomføring av UKM. Dette er et arrangement som har stor oppslutning i Bindal, og det er flere bidrag som har gått videre til den nasjonale UKM-finalen. Bindal kommune scorer høyt på kulturskole og Den kulturelle skolesekken i Norsk kulturindeks 2013.

Kulturskolen er en aktiv og sentral kulturtilbyder i Bindal kommune. Nedgang i elevtall vil kunne innvirke både på tilgang på kvalifiserte lærere og mulighetene for å gi et variert kulturskoletilbud. Bindal kulturskole treffer innbyggere i alle aldre gjennom normalt tilbud, Den kulturelle skolesekken (helt fra de minste barnehagebarna) og Den kulturelle spaserstokken (for eldre og pleietrengende). En sterk, aktiv og synlig kulturskole er en viktig bidragsyter til kulturlivet i Bindal. Kulturskolen bidrar til bolyst og til at barn og unge har et positivt oppvekstmiljø. Kulturskolen samarbeider med, og leverer tjenester til det frivillige kulturlivet i Bindal (kor, korps osv), og har et godt samarbeid med pensjonistforeningene og Frivilligsentralen.

2.7.3. Museum

Bindal kommune samarbeider med Helgeland museum om driften av museumsanleggene i Bindal. Dette gjelder Bindal museum og Bindal bygdetun, «Plassen». Bindal museum stod ferdig sommeren 2013. Etter planen skal den faste utstillingen bli ferdig i 2015. Denne er pr. mai 2014 ikke fullfinansiert. Museet vil vise fram båtbyggertradisjonen, og kan også bli sentrale i formidling av kunnskap om bruk av båten (segling/roing), sammen med Terråk IL gjennom Nordlandsbåtregattaen.

2.7.4. Lag og foreninger

Det er et aktivt lag- og foreningsliv i Bindal, som blant annet tilbyr fritids- og idrettsaktiviteter innen blant annet idrett, dans, sang, musikk, friluftsliv og 4H. Nedgang i folketallet fører til at det blir vanskelig å opprettholde aktivitet i lag og foreninger. Det blir færre medlemmer og færre ressurspersoner/ildsjeler som kan fylle styreverv. Dette fører også til mindre penger til aktivitet, siden overføringene til kommunen blir mindre. Samtidig er de unge opptatt av at idrettslag og kulturtilbudet opprettholdes, da dette bidrar til at barn og unge får gode opplevelser og en god barne- og ungdomstid i Bindal. De unge hadde helst sett at det ble en større bredde på fritidstilbudene i kommunen. Deltakerne på folkemøtene mener også at utvikling av gode kultur- og fritidstilbud kan bidra til å gjøre Bindal til en enda bedre kommune å bo i.

Det er et mål for Bindal kommune å sørge for høvelige lokaler for idrett og annet kulturliv. Kommunestyret har vedtatt å utrede flerbrukshall på Terråk, samlokalisert med skole og barnehage. Dette er et tiltak som de unge er opptatt av. Utfordringen blir å finne plass på driftsbudsjettene til drift av hallen.

2.7.5. Bindal Frivilligsentral

Frivilligsentralen skal blant annet fungere som en møteplass og brobygger mellom innbyggerne, frivillige og det offentlige. Bindal Frivilligsentral har en rekke tilbud som retter seg mot ulike grupper av befolkningen, blant annet: natteravn, Camp Bindal, småbarnstreff, strikkekafé, Prosjekt Fellesskap, trimgruppe på Bindalseidet eldresenter, Frivilligsentralens hus "Doktorgården" som møteplass, onsdagstreff for eldre, opplæring og bruk av data i samarbeid med biblioteket, ukentlig bingo/kaffe på sykehjemmet. De drifter også seniornett, Seniornett har som mål at alle seniorer i Norge skal være, eller få mulighet til å være, fortrolige med moderne informasjonsteknologi.

2.7.6. Fritidstilbud for øvrig

Bindal har kinotilbud på henholdsvis Sørhørsfjord og Terråk. Bygdekinoen drives av Film og Kino. Driften til Film og Kino finansieres i stor grad av utleie og salg av DVD. På grunn av endringer i folks forbruksvaner er inntektene fra utleie og salg av DVD synkende. Dette kan føre til at Bygdekinoens tilbud til kommunens innbyggere blir dyrere eller kan forsvinne.

Bindal kommune har to basseng, på Terråk og Bindalseidet. Disse har de siste årene vært åpne i perioden oktober til april.

2.8. Folkehelse

Statistikk viser at vi blir stadig færre innbyggere i Bindal samtidig som antallet eldre over 80 år øker. Folkehelseprofilen for Bindal viser at Bindal har ei befolkning med lavere inntekt og flere innbyggere med grunnskole som høyeste utdanning sammenlignet med landet for øvrig. Statistikk viser også at hver fjerde Bindaling ikke har fullført videregående utdanning i løpet av fem år. Dette er et problem i hele landet. Det er veldokumenterte sammenhenger mellom utdanningsnivå, materielle levekår og helse.

I Bindal har vi tilfeller av sosial ulikhet og barnefattigdom, som følge av lav utdanning og lave inntekter. Dette gir ofte utslag som dårligere fysisk og psykisk helse.

Statistikk viser at andelen personer med type 2 diabetes og antall nye tilfeller av kreft er mindre enn landsgjennomsnittet (vurdert etter data fra fastlege og legevakt, folkehelseprofilen 2013). Plager og sykdommer knyttet til muskel- og skjelettsystemet ser ut til å være mer

utbredt enn i landet som helhet (vurdert etter data fra fastlege og legevakt, folkehelseprofilen 2013).

Det er få innvandrere og norskfødte med innvandrerbakgrunn i Bindal. Endring i befolkningssammensetning mot 2025 kan endre behovet for stillinger. Dette kan påvirke arbeidsledigheten framover. Det er lite utvalg av stillinger/arbeidsplasser innenfor kommunen for arbeidsutprøving.

Høsten 2013 ble det gjennomført en stor Ungdata-undersøkelse blant 8.-10.klassingene i Bindal. Tallene fra denne undersøkelsen er sammenliknet med data fra 101 kommunale undersøkelser gjennomført i perioden 2010-2012. Bindal scorer bedre eller like bra som landet for øvrig på mange av de temaene som undersøkelsen dekker, samtidig som den avdekker noen utfordringer. Undersøkelsen viser at ungdom i Bindal er mer eller like fornøyde med foreldre og venner. Videre oppgir færre ungdommer i Bindal at de skulker fra skolen. Det er også færre ungdommer i Bindal som oppga at de var i et depressivt stemningsleie uka før undersøkelsen ble gjennomført. Ungdom i Bindal scorer også bedre på spørsmål knyttet til tobakk og rus. Resultatene viser imidlertid at det er flere ungdom i Bindal enn landsgjennomsnittet som føler at de er blitt mobbet. Det er også flere av de unge i Bindal som oppgir at de spiller dataspill mer enn 2 timer daglig. Videre viser undersøkelsen at det er færre unge i Bindal som tror de vil ta høyere utdanning.

Folkehelsearbeid handler om å skape gode oppvekstvilkår for barn og unge, forebygge sykdom og skader og å utvikle samfunn som legger til rette for sunne levevaner. Bindal kommune har vedtatt Kommunedelplan for fysisk aktivitet og folkehelse 2013 – 2025. Denne viser vei i folkehelsearbeidet på tvers av samfunnssektorer og etater, og hjelper oss å prioritere og sikre at folkehelserettede tiltak blir gjennomført.

2.9. Helse og omsorg

De siste årene er det en nedgang i søknader på institusjonsplass, hjemmetjeneste og praktisk hjelp i hjemmet. Dette har ført til behov for driftstilpasninger både ved institusjonen og i hjemmetjenesten (helsetjenester i hjemmet).

Helse- og omsorgssektoren har i det nye lovverket fått ansvar for koordinering og utarbeidelse av Individuell plan til mennesker med sammensatte problemstillinger. Dette er særs viktig for barn og unge slik at de kan fungere optimalt.

2.9.1. Sykehjemstilbudet

Sykehjemmet har 35 plasser, alle enerom. I 2013 har det vært 8-10 ledige plasser ved sykehjemmet. I forbindelse med behandlingen av budsjettet for 2014 ble det vedtatt å redusere bemanningen med 6 årsverk, samtidig som driftsomfanget ved sykehjemmet ble redusert til 28 sengeplasser. Dette er i samsvar med sentrale normer og forventet etterspørsel.

Sykehjemmet skal fortsatt ha tilbud til demente, både i form av dagsenter og langtidsplass, hvis forholdene hjemme tilsier det.

Samhandlingsreformen medfører nye kommunale oppgaver innenfor helse- og omsorgssektoren. Dette gjelder utskrivningsklare pasienter, som har behov for kommunal akutt døgnopphold. Dette er tjenester hvor det stilles krav om høyskoleutdannet personale, med videreutdanning. Disse oppgavene forutsettes ivaretatt innenfor de tilgjengelige 28 sengeplassene som man nå har på sykehjemmet.

2.9.2. Omsorgsboliger /sentralisering

Kommunen leier ut 36 boenheter i trygdeboliger og bofellesskap, hvorav 15 ligger på Bindalseidet og 21 på Terråk. Det er liten etterspørsel etter trygdeboliger. Tre boliger med til sammen 9 boenheter har bemanning 24/7. Det er kostbart og personellkrevende å drifte. Tjenester som har døgnbemanning bør samles på ett sted. På sikt bør derfor personer med behov for bemanning 24/7 tilbys bolig i et bofellesskap. Dette kan skje ved at det bygges et bofellesskap med 8 til 10 leiligheter, mens noen av dagens trygdeboliger selges. Forvaltning av omsorgsboliger og utleieboliger, samt plassering av disse, er viktig i forhold til rasjonell og effektiv tjenesteyting.

2.9.3. Hjemmetjenesten

De siste årene er det blitt et økt fokus på mestring og hverdagsrehabilitering innenfor helse- og omsorgssektoren. Økt fokus på forebyggende arbeid vil trolig bidra til å redusere institusjonsbehovet i kommunen. Gjennom intensiv trening og kursing på et tidlig tidspunkt, forebygges og utsettes et mer omfattende bistandsbehov etter eksempelvis et sykehusopphold. Det vil være viktig å bygge opp kompetanse og rutiner slik at Bindal kommune kan tilby forebyggende tjenester som hjemmerehabilitering slik at flere skal være selvhjulpne langt inn i alderdommen.

Utvikling av velferdsteknologi vil være et godt verktøy som kan bidra til at flere bor hjemme lenge. Det utvikles alle typer alarmer og «overvåkinger» for hjemmene. Dette er utstyr som krever raskt bredbånd, helst fiber.

2.9.4. Helse og sosialtjenestene

Helse- og sosialtjenestene i Bindal består av flere små sårbare enheter, med krav til kvalifisert personell. Vinteren 2014 har det vært vanskelig å skaffe vikarer til legetjenesten. Dette fører til at de gjenværende legene må gå tredelt, og i noen tilfeller todelt vakt. Avtaler vedrørende legevakt krever minst firedelt vakt. Rekruttering av leger ser ut til å være vanskeligere enn tidligere, kanskje pga vaktbelastningen. På sikt kan dette bety at det må etableres interkommunalt vaksamarbeid.

Helsestasjon og folkehelse driver mest med forebyggende og helsefremmende arbeid. Dette arbeidet har til formål å få frem hele potensialet i befolkningen.

Legetjenesten og NAV skal gi en «ekstra dytt» til de innbyggerne som har problemer med helsen og/eller økonomi. Det vil være viktig å belyse aktiviteter og trivselstiltak for ungdom framover. Dette skal bidra til å gi ungdommene og deres familier alternativer, slik at de kan få

en grunnplattform til voksenlivet. I dette arbeidet bør man bygge på idretts- og kulturtiltak som bidrar til inkludering og mestring i det sosiale fellesskapet.

Gjennom startlånordningen kan man legge til rette for at personer får mulighet til å etablere seg i Bindal. Dette kan også bidra til at man unngår at sentrale områder i kommunen blir bestående av tomme hus/feriehus.

2.10. Tjenesteproduksjon

2.10.1. Kommunale eiendommer

2.10.1.1. Drift/vedlikehold

Bindal har en stor andel eldre/slitt bygningsmasse som krever mye vedlikehold. Desentralisert skole/ barnehagestruktur, samt pleie/omsorg gir mange bygninger over et stort geografisk område. Dette medfører at bygningsmassen er uforholdsmessig kostbar å drifte.

Det er behov for å oppdatere/utarbeide nye vedlikeholdsplaner, slik at de viktigste vedlikeholdsoppgavene blir prioritert. Det er også nødvendig å ta en gjennomgang av hvilke arealbehov de ulike enhetene har (skole, pleie/omsorg osv.) for å sikre effektiv utnyttelse av bygningsmassen.

2.10.1.2. Investeringsbehov/-ønsker

- Gymsal Bindalseidet skole
- Energiforsyning Terråk skole
- Oppgradering/fornyning Terråk skole, barneskolebygget
- Utbygging Terråk barnehage
- Mange av boligene og deler av sykehjemmet har stort behov for oppgradering, nybygg
- Flerbrukshall Terråk
- Tiltak som kan bidra til redusert energibehov

2.10.2. Tekniske tjenester

Kommunale veger og annen teknisk infrastruktur

Spredt bosetting innebærer at infrastruktur som veger er kostnadskrevende å drifte. Det er betydelig etterslep på vedlikehold. Hovedplan for kommunale veger vil gi kommunen et godt styringsverktøy for drift og vedlikehold av vegene i kommunen. Det er et stort behov for utbygging av bredbåndsløsninger for alle. Dette har både betydning for mulighetene for utvikling av nye arbeidsplasser og for utvikling av ny velferdsteknologi. I dag er det i tillegg nærmest et folkekrav at alle boliger (og hytter) har tilgang til bredbånd.

Vann, avløp

Vann og avløp driftes etter selvkostprinsippet, det vil si at abonnentene betaler. På grunn av store avstander og at flere vannverk er private, er det relativt få enheter å fordele kostnadene på. Dette medfører at Bindal kommune er blant de kommunene som har høyest enhetskostnader innen vann og avløp, og dermed høye kommunale avgifter. Kommunen er i ferd med å investere i ny vannforsyning til Røytvoll og nytt avløp fra Bøkestad. Det er også behov for renovering av vann- og avløpsledninger.

2.10.3. Brann og beredskap

Pr i dag er det en del usikkerhet rundt brannberedskapen på grunn av at brannberedskapen på Terråk i stor grad har vært

organisert med styrker fra Bindalsbruket, og mange av disse er i dag engasjert i arbeid utenfor kommunen. Vi har utfordringer knyttet til rekruttering av brannmannskaper.

2.10.4. Interkommunalt samarbeid

Bindal løser flere av sine tjenesteområder gjennom interkommunalt samarbeid, både nordover og sørover. Dette gjelder blant annet barnevern, tjenester knyttet til samhandlingsreformen, PPT, feiertjenesten, renovasjon. Videre er det under utredning brannsamarbeid med Namdalskommunene. Bindal kommune samarbeider også med nabokommunene om IT-løsninger.

2.10.5. Kompetanse, rekruttering

Bindal har jevnt over en stabil bemanning.

Bindal kommune har et mål om at alle ansatte i institusjon og helsetjenesten i hjemmet skal bestå av faglærte. Dette målet er ikke nådd. I dag har ca 65 % fagbrev eller høyskoleutdanning. Alle nye ansettelser bør være faglærte. Hjemmesykepleien har 24 ansatte over 56 år. Disse vil gå av med pensjon i løpet av 2 til 8 år. Institusjonen har 26 ansatte over 51 år. Disse vil gå av med pensjon i løpet av 2 til 12 år. 24 av disse må erstattes av faglært personale.

Blant de som arbeider i skolen er det en god del lærere som er 55+. Erfaringene så langt er at det ikke har vært problemer knyttet til rekruttering av lærere med de kompetansekrav man har behov for.

I administrasjonen ved plan- og ressurssektoren er 4 av 6 ansatte i alderen 56+. To av disse har teknisk bakgrunn. Ut i fra egne og andre kommuners erfaringer er det grunn til å tro at det vil bli utfordringer knyttet til rekruttering av ingeniører framover.

Endringer i rammebetingelser som endring i legevaktordning, endret arbeidstidsordning for lærere mv. kan føre til økte utfordringer knyttet til rekruttering av kompetansepersonell.

2.10.6. Beredskap

Kommunene har et viktig ansvar for beredskap og er pålagt beredskapsplikt etter sivilbeskyttelsesloven. Kravet er å sikre et systematisk og helhetlig samfunnssikkerhetsarbeid. De siste årene er kommunenes ansvar blitt tydeliggjort blant annet gjennom forskrift om kommunal beredskapsplikt. Forskriften skal sikre at kommunen ivaretar befolkningens sikkerhet og trygghet.

Som virksomhet har kommunen ansvar for å ivareta samfunnssikkerhet og beredskap på en rekke områder etter sektor- og særlovgivning. I tillegg har kommunen et pådriveransvar for å involvere eksterne aktører i det forebyggende arbeid, i beredskapsarbeid, i annet plan- og utredningsarbeid og krisehåndtering. Bindal kommune har et beredskapsråd som har møte minst en gang i året, og der ulike tema tas opp. I tillegg har kommunen politiråd som har 2 møter i året. Den interne kommunale kriseledelsen har i tillegg til ordinære møter ansvar for å lede det kommunale krisearbeidet i en krisesituasjon.

Fylkesmannens siste tilsyn på beredskapsområdet i Bindal kommune avdekket ingen avvik, men kommunen har forbedringspotensial. Som følge av større krav til kommunene vil det være nødvendig å arbeide mer for å sikre at kommunen har gode planer og systemer på plass. Dette vil medføre større administrativ ressursbruk på beredskapsområdet.

3. Visjon for Bindal kommune

Bindal – med vind i seglan!

Bindal kommune skal kjennetegnes av innbyggere som er trygge, stolte og fremtidsrettet hvor samarbeid med hverandre og med naboer i nord og sør, er drivkraft for utvikling.

4. Hovedmål og delmål

4.1. Hovedmål

1. Næringsutvikling

Bindal kommune skal oppmuntre til nytenkning og legge til rette for etablering av flere og nye bedrifter, samt bidra til gode utviklingsmuligheter for eksisterende næringsliv i hele kommunen. Det er viktig å arbeide for å sikre rammebetingelsene for primærnæringene og legge til rette for at kommunens naturgitte fortrinn kan utnyttes.

2. Arealbruk og bolyst

Vi skal være en attraktiv kommune som bosted, for besøkende og bedrifter. Dette innebærer at Bindal kommune skal legge til rette for attraktive arealer for næringsetableringer og bosetting, både sentrumsnært og i grendene.

3. Oppvekstvilkår

Barn og unge i Bindal kommune skal ha et oppvekstmiljø som er trygt og som gir gode utviklingsmuligheter, slik at de blir rustet til å møte samfunnets utfordringer. Dette skal gi positive opplevelser som gjør Bindal til en god kommune å bo i.

4. Kultur

Bindal kommune skal legge til rette for et variert kultur – og idrettsliv som gir trivsel, egenaktivitet og opplevelser for alle. Frivillige lag og foreningers virksomhet er verdifull for utviklingen av kulturlivet i Bindal kommune, og skal stimuleres.

5. Folkehelse

Forebyggende og helsefremmende tiltak skal vektlegges slik at befolkningen best mulig blir i stand til å ta ansvar for egen helse og sin egen sosiale situasjon.

6. Helse og omsorg

Bindal kommune skal yte de helse- og omsorgstjenester som innbyggerne har behov for til riktig tid og av personell med riktig kompetanse.

7. Tjenesteproduksjon

Bindal kommune skal ha en effektiv tjenesteproduksjon og forsvarlig økonomisk drift.

4.2. Delmål

1. Næringsutvikling

Bindal kommune skal oppmuntre til nytenkning og legge til rette for etablering av flere og nye bedrifter, samt bidra til gode utviklingsmuligheter for eksisterende næringsliv i hele kommunen. Det er viktig å arbeide for å sikre rammebetingelsene for primærnæringene og legge til rette for at kommunens naturgitte fortrinn kan utnyttes.

- 1 a) Bindal kommune skal utvikle Strategisk næringsplan til å bli et verktøy for å nå målene om næringsutvikling i kommuneplanens samfunnsdel.
- 1 b) Bindal kommune skal delta i prosesser samt engasjere seg sammen med næringslivet for å skape utvikling. Det framtidige næringsarbeidet skal være preget av tett samarbeid mellom ulike næringsaktører.
- 1 c) Bindal kommune skal gjennom målrettet bruk av næringsfondet legge til rette for etablering av nye bedrifter og utvikling av eksisterende næringsliv.
- 1 d) Bindal Initiativ AS (BIAS) skal være en viktig samarbeidspartner for Bindal kommune innenfor næringsfeltet. Arbeidsfordelingen mellom Bindal kommune og BIAS skal konkretiseres gjennom en samarbeidsavtale som inngås mellom selskapets styre og kommunestyret.
- 1 e) Bindal kommune skal legge til rette for ny næringsaktivitet på Brukstomta.
- 1 f) Bindal kommune skal stimulere til vekst og utvikling i Bindalslandbruket.
- 1 g) Bindal kommune skal sikre mineralressursene gjennom kommuneplanens arealdel.
- 1 h) Bindal kommune skal legge til rette for å sikre naturgrunnlaget for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsniv.
- 1 i) Bindal kommune skal arbeide målrettet for bedre infrastruktur innen vei, havn, kommunikasjonstilbud, bredbånd og mobiltelefoni, herunder være aktivt deltakende i regionale prosjekter.
- 1 j) Bindal kommune skal legge til rette for verdiskaping og etablering av arbeidsplasser med basis i kommunens naturressurser innenfor samfunnsmessig forsvarlige rammer, herunder også arbeidsplasser innenfor reiseliv og akvakultur.

2. Arealbruk og bolyst

Vi skal være en attraktiv kommune som bosted, for besøkende og bedrifter. Dette innebærer at Bindal kommune skal legge til rette for attraktive arealer for næringsetableringer og bosetting, både sentrumsnært og i grendene.

- 2 a) Bindal kommune skal utvikle attraktive boligområder i tettstedene og legge til rette for fortsatt spredt bosetting. Det skal være mulig å fradele store boligtomter inntil 10 dekar når dette ikke kommer i konflikt med viktige landbruks-, natur-, friluftsliv-, eller reindriftsverdier. Det skal legges til rette for utvikling av attraktive bomiljø.
- 2 b) Bindal kommune skal utvikle service-, industri- og næringsarealer som dekker de behov som næringslivet har. Bindal kommune skal ha en positiv tilnærming til å innfri næringslivets ønsker om å utnytte naturressursene i kommunen til verdiskaping og utvikling av arbeidsplasser innenfor samfunnsmessig forsvarlige rammer.
- 2 c) Bindal kommune skal legge til rette for en bærekraftig utvikling av strandsonen hvor arealplanen klart definerer utbyggingsområder. Bindal kommune skal ha en positiv tilnærming i forhold til å innfri befolkningens ønsker om bygging i strandsonen der dette ikke kommer i konflikt med viktige friluftsliv- eller naturområder.
- 2 d) Bindal kommune skal ha en bevisst arealbruk som legger til rette for levende bygder der dyrka jord holdes i hevd.
- 2 e) Bindal kommune skal ha områder som legger til rette for aktivitet, rekreasjon og friluftsliv, og som bidrar til å styrke folkehelsen.

- 2 f) Kommuneplanens arealdel skal legge til rette for arealbruk og bebyggelse som sikrer forutsigbarhet og rask saksbehandling.

3. Oppvekstvilkår

Barn og unge i Bindal kommune skal ha et oppvekstmiljø som er trygt og som gir gode utviklingsmuligheter, slik at de blir rustet til å møte samfunnets utfordringer. Dette skal gi positive opplevelser som gjør Bindal til en god kommune å bo i.

- 3 a) Bindal kommune skal ha et helhetlig barnehagetilbud som skaper tillit hos foreldre og som er et trygt oppholdssted for barna. Barnehagene skal ha et kvalitetsmessig godt pedagogisk innhold som utvikler barn og forbereder for skole og samfunn. Kommunen skal ha barnehageplasser til alle som ønsker det.
- 3 b) Alle elever som går ut av grunnskolen i Bindal skal mestre grunnleggende ferdigheter, som gjør dem i stand til å delta i videre utdanning og arbeidsliv. Satsing på blant annet entreprenørskap skal bidra til dette. Skolen skal være en god sosial arena som gir elever en positiv utvikling.
- 3 c) Grunnskolen i Bindal skal gi et undervisningstilbud av god kvalitet tilpasset den enkelte elev uansett ståsted.
- 3 d) Det skal gis en ordinært og tilpasset undervisning som reduserer behovet for spesialundervisning – tidlig innsats! Det skal utvikles gode støttesystemer og godt tverrfaglig samarbeid.
- 3 e) Skole og barnehage skal være sentrale aktører i nærmiljøet, bidra til godt samspill med lokalsamfunnet.
- 3 f) Det skal være et godt skole- og barnehagetilbud i kommunen, med en klar definisjon av nærskoler og skolekretsgrenser – en minstepørrelse på skoler og barnehager må vurderes.
- 3 g) Det skal være en bemanning i skoler og barnehager som sikrer at alle barn/elever opplever trygghet og nærhet, og får god oppfølging og blir sett i hverdagen. Det skal arbeides for å utvikle positiv atferd, et godt læringsmiljø og en mobbefri skole og barnehage.
- 3 h) Bindal skal ha helsefremmende skoler og barnehager med fokus på god helse gjennom sunn mat og fysisk aktivitet.

4. Kultur

Bindal kommune skal legge til rette for et variert kultur – og idrettsliv som gir trivsel, egenaktivitet og opplevelser for alle. Frivillige lag og foreningers virksomhet er verdifull for utviklingen av kulturlivet i Bindal kommune, og skal stimuleres.

- 4 a) Bindal kommune skal støtte kultur- og fritidstilbud til barn og ungdom og samarbeide med lokale lag og foreninger.
- 4 b) Bindal kommune skal i samarbeid med lokale krefter stimulere til økt friluftsliv i hele kommunen. Naturområder skal tilrettelegges for aktiv bruk gjennom økt tilgjengelighet og informasjon.
- 4 c) Bindal kommune skal legge til rette for fysisk aktivitet for flest mulig, både gjennom idrettslag og folkehelse i et bredt perspektiv.
- 4 d) Bindal kulturskole skal sørge for at elevene får kulturskoleopplæring i samsvar med de evner og forutsetninger de har. Kulturskolen skal legge til rette for opplæring som

fremmer glede i skapende virksomhet, personlig vekst og kunstnerisk utvikling hos elevene.

- 4 e) Bindal kommune skal formidle kulturhistorien på en aktiv måte både til egne innbyggere og til tilreisende. Bindal kommune skal videreutvikle samarbeidet med Helgeland Museum.
- 4 f) Bindal folkebibliotek skal tilby tidsmessige tjenester og være en attraktiv møteplass i kommunen og bidra til å styrke leseglede for alle. Folkebiblioteket skal også utvikle samarbeidet med aktuelle institusjoner, som for eksempel skole, barnehage og institusjoner for eldre.
- 4 g) Det skal være fokus på å gi hele befolkningen tilgang til kunst- og kulturfaglig kompetanse, deltakelse og opplevelse. Bindal kulturskole skal være en aktiv kulturaktør.

5. Folkehelse

Forebyggende og helsefremmende tiltak skal vektlegges slik at befolkningen best mulig blir i stand til å ta ansvar for egen helse og sin egen sosiale situasjon.

- 5 a) Som grunnlag for folkehelsearbeidet skal kommunen utarbeide oversikt over helsetilstanden i befolkningen og de positive og negative faktorer som kan virke inn på denne. Oversikten skal blant annet baseres på tilgjengelige offentlige opplysninger, kunnskap fra helse- og omsorgstjenester, samt kunnskap om faktorer og utviklingstrekk i miljø og lokalsamfunn.
- 5 b) Folkehelse skal være sentralt i kommunal planlegging og tjenesteproduksjon.
- 5 c) Bindal kommune skal gi informasjon og veiledning i forhold til arbeid, bolig, aktivitet og inntektssikring.
- 5 d) Rusmiddelpolitisk plan og Handlingsplan mot rus skal brukes aktivt for å sikre god folkehelse for alle.
- 5 e) Forebygging av psykiske problemer og lidelser skal være et overordnet mål innenfor alt forebyggende arbeid som drives innenfor de kommunale tjenestene i forhold til barn, unge og voksne.
- 5 f) Ved oppføring av nye eller rehabilitering av eksisterende kommunale bygg skal det legges vekt på universell utforming.

6. Helse og omsorg

Bindal kommune skal yte helse- og omsorgstjenester som innbyggerne har behov for til riktig tid, med riktig kvalitet og av personell med riktig kompetanse.

- 6 a) Bindal kommune skal legge til rette for koordinering og samhandling mellom de ulike avdelingene og sektorene.
- 6 b) Bindal kommune skal prioritere rehabilitering og habilitering til de ulike grupper når behovet oppstår. Kommunen skal også ha fokus på hverdagsrehabilitering.
- 6 c) Det skal legges til rette for brukervedvirkning.
- 6 d) Eldre innbyggere i Bindal kommune skal ha mulighet til å leve et selvstendig liv med god livskvalitet.
- 6 e) Tjenestetilbud som drives døgntilgjengelig skal sentraliseres, ut fra begrensninger i økonomi og personalressurser.
- 6 f) Tjenestetilbudet skal samordnes slik at ressurser utnyttes og tjenestetilbud fremstår som godt koordinert.

- 6 g) Bindal kommune skal være oppdatert i forhold til utviklingen innenfor helse og omsorgstilbudet og iverksette nye ideer og tanker i tråd med utviklingen. Kommunen skal ta i bruk velferdsteknologi der dette er hensiktsmessig.
- 6 h) Bindal kommune skal legge til rette for et godt samspill med frivillige ressurser i lokalsamfunnet, og bruke disse til å skape sosiale treffpunkter.
- 6 i) Bindal kommune skal ut fra boligsituasjonen bidra til at det etableres tilstrekkelig antall boliger for befolkningen. Det skal være tilstrekkelig antall boliger for omsorgstrengende og vanskeligstilte.

7. Tjenesteproduksjon

Bindal kommune skal ha en effektiv tjenesteproduksjon og forsvarlig økonomisk drift.

- 7 a) Bindal kommune skal være en effektiv kommune som bygger på kvalitet i tjenesteproduksjonen. Kvalitet på kommunale tjenester skal måles gjennom blant annet undersøkelser av brukertilfredshet og offentlig statistikk.
- 7 b) Det skal gjennom aktiv og målrettet arbeidsgiverpolitikk legges til rette for at ansatte skal kunne føle tilhørighet og stolthet av å jobbe i Bindal kommune. Det skal være fokus på ledelse.
- 7 c) Bindal kommune skal være en helsefremmende arbeidsplass.
- 7 d) Det skal være en målrettet strategi i forhold til hvordan man informerer og kommuniserer med alle interessenter. Bindal kommune skal ha et bevisst forhold til egen identitet og omdømme.
- 7 e) Bindal kommune skal god økonomisk handlefrihet. Dette skal sikre handlingsrom for å nå målene i kommuneplanens samfunnsdel.
- 7 f) Det skal søkes å investere i infrastruktur, kompetanse og løsninger, både lokalt og regionalt, som kan redusere framtidige driftskostnader. Eksisterende og nye bygninger og lokaliteter skal være tilpasset kommunens behov.
- 7 g) Kommunens enheter må til enhver tid ha god økonomisk styring som sikrer bærekraft og langsiktighet.
- 7 h) Bindal kommune skal legge til rette for at tjenester er tilgjengelige ved hjelp av moderne kommunikasjonsteknologi.
- 7 i) Problemstillinger innen klima- og energibruk skal være sentrale i all kommunal virksomhet og utvikling slik at tiltak innarbeides i langsiktige handlings- og årsplaner. Skogens potensial til CO₂-binding skal utnyttes optimalt, innenfor forsvarlige rammer knyttet til biologisk mangfold og uberørt natur.
- 7 j) Bindal kommune skal ha god kunnskap om ulike regionale og nasjonale tilskuddsordninger, slik at man aktivt kan benytte disse for å bidra til å realisere samfunnsplanens mål.

5. Samfunnsdelens føringer for videre utredning og planlegging

Bindal kommune skal revidere kommuneplanens arealdel. Arbeidet med dette skal starte innen utgangen av 2014. Målene i samfunnsdelen gir føringer for dette arbeidet.

Bindal kommune skal utarbeide oversikt over helsetilstanden i befolkningen og de positive og negative faktorer som kan virke inn på denne som grunnlag for folkehelsearbeidet framover.

Bindal kommune skal utrede økonomiske og tjenestemessige konsekvenser av alternative kommunestrukturløsninger i regionen i samarbeid med de øvrige Sør-Helgelandskommunene. I dette ligger også en evaluering av dagens samarbeid. Utredningen skal også omfatte tilstøtende kommuner i Ytre Namdal og Namdalen for øvrig.

Bindal kommune skal revidere risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse) for Bindal kommune.

6. Handlingsdel

Det må utarbeides en handlingsdel som følger opp hoved- og delmålene. Denne handlingsdelen vil inngå i kommunens økonomiplan.

